

„EDINOST“

zhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četrt leta 1.50; 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oglasila se računajo po 8 nov.
za vsako vrstico, za naslove z debelimi
črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvala, osmrtnice itd.
se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza
Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti
frankovano, ker nefrankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema upravištvo Piazza Caserma št. 2.
Odpriete reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je mešč.

Zgodovinski spomini.

Ko so poslanci slovenskega kneza Rastislava na Moravskem poprosili bizantinskega cesarja Mihajla, naj jim pošlje takih mož, ki jim bodo krščansko vero umeli razlagati po domače, so naglaševali posebej, da njihovi dosednji učitelji, prišedši iz Italijanskega, Nemškega in Grškega, niso umeli, prostemu ljudstvu verakih resnic popolno jasno raztolmačiti. Moravsko ljudstvo pa je z nenavadnim veseljem poslušalo Cirila in Metodija, ki sta govorila slovansko narečje, razumljivo prostemu moravskemu ljudstvu. Nenavadne vsepehe sta dosegla slovanska blagovestnika s tem, da sta postavila svoj nauk na narodno podlago. To je tako jasna temeljna resnica, da se moramo čuditi, zakaj jo je treba toliko in tolikokrat naglašati. Prosvitljeni narodni učeniki, bodisi duhovskega ali posvetnega stanu, so se držali tega edino pravega sredstva. V manjših slovanskih plemenih nahajamo v začetku njihovega omikanja visoke cerkvene dostojanstvenike, ki so ves svoj veliki upliv posvetili v to, da so ali sami nastopili kot pisatelji, n. pr. M. Ravnikar in Anton Slomšek in pisali v materinem jeziku, ali pa gmotno podpirali narodni razvoj. Vsak omikan Slovenec ve, koliko sta omenjena škofa pripomogla k temu, da je v Slovencih napredovalo versko prepričanje, in koliko sta koristila tudi napredku posvetnega slovstva: Ravnikar je pomagal v odločni meri, da so Slovenci začetkom tega stoletja začeli pisati po domače; Slomšek je še do zdaj nedosežen slovenski pedagog.

Znano je vsakemu zavednemu Slovanu na jugu, da je po vsem omikanem svetu spoštovani vladika v Dijakovo pomagal osnovati z ogromnimi stroški vseučilišče, akademijo in slikarsko galerijo v Zagrebu.

Pokojni koprski-tržaški škof, dr. Dobrila je z 62.000 gold. osnoval seme-nišče za ravne dijake tužne Istre, spisal molitvenik „Oče budi tvoja volja“, ki je

revnemu Istranu neizkorpen tolažnik v njegovem trpkem žitju.

Iz „Vjekopisa dr. Dobrila“, ki ga je spisal Cvjetko Rubetič, bo zanimala ta dogodbica. Poreški škofovski sedež so zasedali poprej vedno le Italijani in tako hrvatski narod stoletja in stoletja ni slišal materinega jezika iz ust svojega škofa. Ko pa je škof Dobrila prepovedoval v neki farni cerkvi v hrvatskem jeziku, so si ljudje mislili, da je župnik govor napisal in škof se je ga naučil. Neki starček se je hotel prepričati, je-li res zna škof hrvatski. Gre k njemu. Škof ga ogovori: „Što bi rad?“ Starček reče: „Sinko, Ti govoriš, kak i mi.“ Škof odvrne: „Nu da, ali što bi ste rad?“ Kmet: „Ma Ti govoriš upravo kak i mi.“ Dobrila: „Dobro, dobro, kažite što želite?“ — Starček: „Ma baš, kako i mi govori ovaj Božji biskup,“ zajoče se od veselja, pokloni se in odide.

Graški škof Zwerger je župniku neke slovenske fare ob neki vizitaciji baje rekel: „Hoffentlich werden mich bei der nächsten Visitation alle Pfarrkinder verstehen.“ (Če bode namreč govoril nemški.) Ali je nagovorjeni župnik tudi rekel o Zwergerju tako, kakor omenjeni kmet o Dobrili? Dvomimo!

„Novice“ so leta 1859. radostnim glasom objavile cesarski ukaz z dne 8. avg. 1859., po katerem se ima odslej več veljave dati nemškemu jeziku v srednjih šolah. J. Trdina, M. Majar, J. Muršec in drugi šolniki so v mnogih spisih v „Novicah“ na drobno pisali, kako bo izvesti ta ukaz.

Na Hrvatskem, Češkem in Poljskem so se ustanovljale srednje šole v domačem učenem jeziku in začelo se je živahno gibanje tako v šolstvu na gimnazijah in realkah kakor tudi v ljudskih šolah.

Ustava, podeljena avstrijskim narodom, je vzbudila nove življenske moči, ki so koristile šolstvu. Koncem 60. in početkom 70. let so občine, dežele in država kar tekmovala v tem, da so zidale — včasih palače — za učne zavode in marsikatera

ki imamo čast šteti se med konsumente, nekaj več „pojma“ o tistih, ki se štejejo med producente, in pa da bode, — komur bode pri tem „tiru“ vroče postajalo, — to „soparo“ brezplačno hladila mu nastopajoča jesen z raznimi sapami in vetrovi, poleg tega pa tudi proganjala mu eventualni strah, če ga baš ima pred kolero, katera razsaja sedaj po Rusiji, Franciji in Altoni, katere ipak — vsaj kakor sodim jaz — med nas Kranjske Slovence ne bo, ker se nam itak ne manjka domačih političnih „bacilov“, ki uganjajo s svojimi produkcijami razne burke liki novodobni „clowni“, ne delajo pa nikake zabave, a so vendar vredni, da bi jih „ohladil“ s kakšno primerno sapo, ali pa s kakšnim še bolj primernim „desinfekcijskim aparatom“ novejša iznajdba!

Mi kranjski Slovenci v ožji naši domovini smo postali zadnji čas nekaka specialiteta, na kateri se divijo naši Nemci in Nemškutarji, kar jih je v „beli Ljubljani“, na Kočevskem otoku, v Belipeči na Gorenjskem, Idriji in zunaj meje. Zbok tega jaz trdim, da pojde poprej Dolenjska železnica po svojem tiru, nego pojdejo ti naši politični „clowni“ iz — svojega tira,

srenja se je celo zadolžila za lepo šolsko poslopje.

Veliki slovenski vzgojevalec Anton Slomšek zatianil je l. 1863 svoje oko, koje je pazno gledalo na šolstvo.

Prepričal se je na zadnja leta, da ni bilo modro, ko je pred leti naučnemu ministru grofu Thunu nasvetoval utrkvizem v ljudskih šolah; bistri razum Miklošičev je nasvetoval za ljudske šole pouk samo v materinščini.

Dve leti pred Slomšekom umrl je ljubljanski škof Anton Alojz Wolf, veliki podpornik ljubljanske škofije, utemeljitelj Alojzijevega. Ta blagodušni mecen Slovencev založil je toliko glavnice, da se je mogel novi prevod svetega pisma natisniti, in da se more zdaj tiskati toliko potrebni slovenski slovar.

Šest let po Wolfovi smrti, za časa Widmarjevega škofovanja, je presenetil ljubljanski knezoškofijski konzistorij slovenski svet z „Okrožnico“, o kateri pišejo „Novice“ l. 1866, str. 117, 127, 136 in ki jo uvajajo tako-le:

„Pregloboko seza okrožnica, ki jo je 16. marca t. l. po napotku o. kr. deželne vlade izdal knezoškofov konzistorij do vseh distriktnih nadzornikov ljudskih šol ne samo v našo narodnost, ampak tudi v izobraževanje in odgojo. In tedaj v prihodnost našega prostega ljudstva.“ Po tem uvodu izrekajo „Novice“, da hočejo o tem predmetu odkritosrčno povedati svoje menenje. „Okrožnica“ pripoveduje, da je še mnogo otrok na Kranjskem, ki šole ne pohajajo, in nasvetuje — kar je po „Novicah“ glavni namen ukaza — da se naj v ljudsko šolo zopet uvede kolikor moči nauk nemškega jezika.

Kar se tiče od več strani gra-jane napake (Übelstand), katere nastajajo na škodo večemu izobraževanju ljudskih učiteljev naše dežele iz čedalje večega narodnega gibanja, se bodo škodljivi

na sledki po nečem dali zmanjšati in polagoma čisto odpraviti.

1. če čitajo učitelji marljivo „Den oesterreichischen Schulboten“; 2. če se obhajajo učiteljski zbori in se umnožuje prava značajnost (Gesinnungstüchtigkeit); 3. če učitelj zraven slovenske poučuje in čita tudi nemščino.

To je mozek „Okrožnice“. „Novice“ pravijo sicer v opombi (st. 127), da so izvedele, da konzistorij ni deležnik te okrožnice, da jo je osnoval referent Zvašnik po vladnem napotku, itak pa ožigosajo to kot prestopok šolskih zakonov in prelom deželne ustave od l. 1811 § 18. II. oddelek, in govore dalje o „Okrožnici knezoškofovega konzistorija ljubljanskega“ v jako odločnem smislu, navajajo pedagogične uzroke proti temu, da bi se v ljudski šoli namesto potrebnih realij učili samo jeziki in glasi nemških vzgojateljev v tej zadevi.

Z veseljem človek posluša glase, ki so se razlegali potem po „Novicah“ l. 1866. Prvi je: „Kakošen sad so nekdanje nemške šole obrodile na Kranjskem?“ (str. 143—5) in začenja tako-le: „Večni Mojster je rekel, da se vsako drevo mora spoznati po sadu, ali je kaj vredno ali ne“, in navaja potem z Gorenjskega za vzgled eno faro, kjer sta dva dobra učitelja učila skoraj 70 let nemščino, kjer pa leta 1848. niti ena duša ni znala nemški. Spis „Kakošnimi pomočki so se nekdanj Slovenci na Kranjskem ponemčevali?“ naglašja, da se niso ponemčili, čudi se pa, da zdaj cerkev nemščino sili naprej.

Ko pa je „Eine Stimme vom Lande“ v „Laibacherici“ št. 106 zagovarjala okrožnico, se je koj oglasilo „Mnogo glasov, na odgovor enemu glasu“, ki končajo tako-le: Tudi prečastiti konzistorij bo imel priložnost pokazati svoje misli, ker je g. Zvašnik sam govoril v imenu konzistorija. Hvala Bogu! da so tempi passati, che Berta filava!

Nazorom „Okrožnice“ so krepke opo-

pisov, kot znak, da je Ljubljana še vedno zavita v deviški plašč politične ponižnosti in narodno-samozavestne pasivnosti! Čudo vsakako ni, če so oni dan Čehi in Hrvatje pri svojem pohodu in opazovanju naše „bele“ (!) Ljubljane zbok navdušenja in izvanrednega utisa, ki ga je na nje napravilo zunanje lice našega mesta (kakšen bi bil še le, če bi videli za — kulise), dobili povod potipati nas s temeljito moralno pridigo. Torej, gospôda: Hic Rhodus, hic salta! — Nič manj ni zanimiva osoda našega „Narodnoga doma“, ki čaka dobre volje tistih, ki jim je načrt in izvršitev v dejanji le še za „parado“; slednjič osoda družih zadev, polnih eminentne važnosti za našo Ljubljano in pričakujočih rešitve in izvršitve po naših modrih močeh, ki imajo odločilno besedo, pa tudi odločilno in merodajno moč v rokah, ki pa zbok svoje trmoglavosti ne store, kar je storiti, nego čakajo valjda, da vzame temeljito kdo drug — njih „vroke“! Spraviti jih na nov „tir“, bilo bi že skrajni čas in vsakako ne neumestno, — nú:

Das Leben ist der Güter höchstes nicht,
Der Übel grösstes aber — ist die Schuld!

Ljubljanski pohajkovelec.

PODLISTEK.

Jesensko pismo.

V Ljubljani mes. sept.

„Za nami vse, za nami, kar je bilo“, — tako nekako poje naš pesnik, in tako pravim tudi jaz danes. Za nami je poletje, tropična vročina in „paaji dnevi“, o katerih se baš letos nihče pritožiti ni mogel, da ni zadobil temeljitega pojma o njih, — za nami so l. slov. katoliškega shoda slovenski dnevi, na različne ljudi različnega utisa, — in za nami so srečno tudi razni drugi dnevi, — in tako dobi naša „slovenska metropola“ kmalu zopet svoje, če ne novo pa vsaj „staro lice“. Počakati nam je le še dijaštva in izletnikov, potem bodo prostori zopet — „zasedeni“, dočim nam tujcev ne bo treba odganjati, ker jih ni, kar pa itak nič ne škoduje, ker nam vsaj — spanja ne odneso. Vsakdanje življenje in gibanje, promet, in vrag si ga vedi kaj še vse, pride zopet „v stari tir“ (ali pa v „novega“, kakor se vzame), od katerega ne pričakujemo zdaj druge razlike, nego k večem to, da dobimo tisti,

režali šolski nadzornik Simon Vovk, radiški dekan („Nov.“ 1866 str. 182), Jurij Grabrijan (str. 190), ki izpoveda, da med 100 Kranjci 99 ne potrebuje za svojo barantijo ne ene niti besede; Fr. Kosar, sedaj mariborski kanonik (str. 214.)

Zakaj se spominjamo vseh teh reči? Če kaka nova misel prešinja Slovence, se navadno hitro ogrevajo; z navdušenjem so se snovale čitalnice, Sokolska društva, pevski zbori, pa navdušenje hitro pojema. Ko se je pa osnovala „Družba sv. Cirila in Metoda“, navdušenje ni ponehalo, nego raste više in više, ker si je vsak zaveden Slovenec avest njene važnosti in potrebe. Da se je uprav to uzorno društvo napadalo na tako čuden način uprav v sredini naše male domovine, to mora do srca zažalati vsacega rodoljubnega Slovenca, to nas spominja vsega zloglasnega Wichinga, ki je prevzel nalogo prekrižati vse blage napore Metodijeve. Wichingom morajo vsi zavedni Slovenci postaviti se v bran.

Zakaj se je proti razvitku slovenskega šolstva postavil po robu ljubljanski konzistorij l. 1866. zakaj proti slovenskim napisom v Ljubljani l. 1892?

Napredka ne zatre nobeden konzistorij!

K o v a č e v.

Interpelacija

poslanca Jenka in drugov, stavljena v I. seji deželnega zbora istrskega.

Visoka c. kr. vlada!

Narod pošilja svoje poslance v deželni zbor zato, da delujejo v korist dežele, da se posvetujejo in sklepajo o raznih zadevah, da pri tem odkrivajo bodisi katere nerednosti, pomanjklivosti, krivice itd. in posebno, da opozarjajo na nje tudi c. kr. vlado; ne pa za to, da služijo za tarčo slučajne brezobzirnosti in drzovitosti.

Dolžnost c. kr. vlade je torej skrbeti, da natanjko zve, kaj se dogaja in govori v zboru. A ravno to dolžnost glede Istre zanemarija c. kr. vlada popolnem in mirno trpi, da sedanje predsedništvo zbora s skrajno drzovitostjo prezira vse, kar se govori na strani manjšine v jeziku večine prebivalstva.

Interpelacija bila bi zelo obširna, ako bi se hoteli navajati razni slučajji in njih posledice. Naj zadostujeta dva.

V deželnem zboru odrekel se je poslanec mandatu. Predsedništvo tega ni javilo c. kr. namestništvu za to, ker je bila odpoved izrečena v slovenskem jeziku. Da se je razpisala nova volitev, treba je bilo zelo smešnih pogajanj izven zbora.

Vsled neke peticije mnogih občin, zahtevalo je ministerstvo od namestništva govore poslancev zborove manjšine v dotični zadevi. A namestništvo jih „oficijelno“ ni imelo, kajti v deželno-zborskem zapisniku stoji povsod stereotipni „parla slavo“. Višji uradnik namestništva predrznil se je celo javno povdarjati, da bi bila morala manjšina, ako je hotela kaj doseči, govoriti v zboru italijanski!

C. kr. vlada morala bi kot taka biti nad strankami. Nikakor se ne more opravičiti, da vzdržuje sedanje splošno grozno stanje v Istri s tem, da v deželnem zboru in izven njega z vsemi sredstvi podpira stranko, ki je sedaj v tej zbornici v večini, v deželi pa v manjšini, da tudi v svojem delovanju izven deželnega zbora prezira jezik večine prebivalstva, da v deželnem zboru stavi svoje predloge samo v italijanskem jeziku, da nje zastopnik na hrvatske in slovenske govore in interpelacije odgovarja v italijanskem jeziku.

Razsoja naj c. kr. vlada sama, da li je častno za njo, ako se prezira celo njen hrvatsko govoreči zastopnik. Tu se povdarja samo, da se sicer celó redke hrvatske izjave c. kr. vlade navajajo v stenografskem zapisniku s kratko opazko n. pr. „pronuncia indi alcune parole in lingua slava“.

Ako predsedništvo deželnega zbora istrskega neče c. kr. vladi javljati vsega, kar se govori in dogaja v zboru, ako meni c. kr. vlada, da je tako stanje še vzdrževati in negovati v protislovju z obstoječimi zakoni, ako meni, da nima sredstev, odstraniti ga, kar podpisani nikakor ne verujejo, torej naj pošlje v zbor svoje stenografe.

Kajti zastopniki hrvatskega in slovenskega naroda zahtevamo z vso odločnostjo in s pravom, katerega nam nikdo odrekat ne more, da c. kr. vlada zve in uvažja, kar mi tu govorimo.

Zahtevamo pa tudi, da se izročajo vladni predlogi zboru v deželnih jezikih in da na naše govore in interpelacije odgovarja c. kr. vlada v našem jeziku.

C. kr. vlada dolžna je poznati deželne jezike; nas ne veže nikaka dolžnost učiti se italijanščine, odnosno rabiti jo na ljubo stranki, ki zastopa manjšino prebivalstva in na ljubo c. kr. vladi, ki podpira to stranko na vse mogoče načine, a nas prezira.

Na temelju vsega tega vprašamo c. kr. vlado:

„Kaj misli ukreniti v tej zadevi?“

Poreč, 13. septembra 1892.

Jenko, dr. Fran Volarič, dr. Stanger, Vj. Spinčić, M. Mandić, dr. M. Laginja.

Interpelacija

poslanca Jenka in drugov, stavljena v II. seji deželnega zbora istrskega.

Visoka c. kr. vlada!

Leta 1890. bila je v Podgrajskem sodnem okraju bēda, kakoršne se je vsled slabe letine bati tudi sedaj. Občinsko zastopstvo Podgrajsko prosilo je takrat c. kr. vlado poleg družega, da bi se na raznih krajih preložila oziroma uravnala državna cesta Trst-Reka, katera ima silne in zelo neva ne strmece. — Splošno priznana je potreba regulacije, za katero se je tudi že prej mnogokrat prosilo, a vselej brezuspešno, da-si je c. kr. stavbeni urad izdelal že nekatere projekte in torej spoznal, da treba izvršiti delo.

Prošnjo županstva Podgrajskega rešilo je c. kr. namestništvo po preteku več nego enega leta in določilo 2000 for. za preložitve obrovskega klanca. Pozvana bila so županstva vseh treh občin, da prijavijo najpotrebnejše delavce sodnega okraja.

Po dolgem odlašnji onemogočena je bila torej ta edina, neznatna in zakašnjena državna odpomoč bednemu stanju. Kajti jasno je, da k takemu nepomenljivemu delu ne morejo prihajati delavci iz vsega okraja, ki meri po dolgoti preko 50 a po širokosti vsaj 20 km. in to za maksimalno dnino 70 kr., katera se jim je obljubovala v času, ko je bilo najsilnejše delo na polji opravljati.

Z ozirom na bedo iz leta 1890. dosel se torej ni niti najmanj del zaželjene regulacije, niti ni dobilo prebivalstvo v največji potrebi ni najmanj državne pomoči.

Koncem minulega leta ponovil je občinski zbor Podgrajski prošnjo za uravnanje vsaj Obrovskega klanca s primernim dnevnim zaslužkom, vsaj za najbližnje delavce s tem, da bi na družih mestih delali drugi, kadar bi se cesta popravljala drugod. Po preteku skoro osmih mesecev došla je županstvu rešitev, da je bilo že v prejšnjem letu odloženo, da se delo ne izvrši, ker za odpomoč bednemu stanju se ne more plačevati nad 70 kr. dnine. Sicer pa, da se je tudi nekdo upiral tej popravi.

Ker se torej na ta način regulacija ni najmanjega dela ceste ni mogla doseči, ker je regulacija zelo potrebna ne samo v Obrovem, nego na vsej črti, kjer so neobičajne strmine uprav nevarne, ker drugod c. kr. vlada uporablja visoke svote v take svrhe, ker je potrebno, da obrne c. kr. vlada svojo pozornost vsaj v tem obziru tudi na Podgrajski sodni okraj, ker vsled slabe letine z nova preti bedno stanje

prebivalstvu tega okraja, vprašajo podpisani:

„Hoče-li vis. c. kr. vlada v najkrajšem času zapričiti in dovršiti regulacijo nekaterih delov ceste Trst-Reka in sicer ne samo kot odpomoč bednemu stanju, nego tudi iz obzira na javno potrebo“.

Poreč, 13. septembra 1892.

Jenko, dr. Fran Volarič, dr. Stanger, Vj. Spinčić, M. Mandić, dr. M. Laginja.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Naš presvetli cesar se je povrnil iz Pečuha na Dunaj, kjer sta se sešla s kraljem grškim.

Delegacije se snidejo dne 1. oktobra. Cesar pa bode v sprejemal delegate dne 3. oktobra.

Umrli je nagloma namestnik deželnega glavarja šlezjskega, Demel.

Dne 19. t. m. bode praznoval Košut, znani ogerski revolucionar, svoj 90. letni godovni dan. Košut živi, kakor znano, v prostovoljnem prognanstvu v Turinu. Po madjarskem globu vršile se bodo te dni izvestno raznovrstne demonstracije, ki jako čudno osvetljujejo madjarsko lojalnost.

Vnanje države.

Umrli je znani italijanski general Cialdini. V svojem navdušenem nekrologu obžaloval je naš „Cittadino“ jedino to, da je bil pri pogrebu navzoč tudi duhovnik, češ, da je to profanacija (skrunjenje). Tudi to je značilno. Mahnič, kje si?

Slavnosti, vršivše se v Genovi v spomin slavnemu mornarju Kristofu Kolombu, so završene. Avstrijsko brodogradništvo je že zapustilo Genovo.

Nemški vojni proračun je narasel od leta 1872. od 309 na 540 milijonov mark. Od poslednje francosko-nemške vojske potrošilo se je v Nemčiji za vojne svrhe skupno 11.597 milijonov. Državni obrestovani dolg je narasel od leta 1877. od 168 milijonov na 1684 milijonov. Koliko žuljev ubogega ljudstva je pokopanih v teh milijonih?!

Različne vesti.

Poroka. Danes se je poročil v Poštojni gospod dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu, z gospodičino Miciko Deklevovo. Prirodne čestitke novoročencema.

Tržaški mestni svet. V sredo zvečer imel je tržaški mestni svet svojo sejo, pri kateri so mestna gospoda zopet pokazali na demonstrativen način, da nočejo poznati tržaških Slovencev, da nočejo poznati jedne pravice za vse, da hočejo tudi v bodoče brezobzirno izkoristovati moč, ki jo imajo v rokah zbog sedanjih odnošajev političkih v državi naši, izvirajočih iz kratkovidnosti odločilnih krogov ter ukoreninjenosti njih neprijaznosti do Primorskih Slovencev.

Na dnevnem redu je bilo mej drugim tudi poročilo šolskega odseka o zahtevi namestništva, da mestni svet odda svoj glas v zadevi osnove slovenske narodne šole v Trstu. Poročevalo dr. d'Angeli je predlagal seveda, da se mestni svet odločno izreče v zanikovalnem smislu. (Burna pohvala na galeriji.) Proti predlogu se je oglasil takoj posl. Naberger v jedrnatem govoru. Na ugovor poročila, da mesto ni oddaljeno 4 kilometre — kakor zahteva postava — od naših okoličanskih „slovenskih“ šol, pravi govornik, da so po takem tudi italijanske paralele na okoličanskih šolah nepostavne, kajti, kakor mesto ni oddaljeno 4 kilometre od okoličanskih šol, tako tudi okoličani ni oddaljena od mesta štiri kilometre. Ako zahtevajo, da hodijo mestni slovenski otroci v okoličanske šole, po isti logiki smemo zahtevati mi, da italijanski otroci okolice zahajajo v mestne šole. Za 10.260 mestnih učencev potroši občina 448.000

goldinarjev, za 3.143 okoličanskih samo 30.000 gld. To številno razmerje bi zahtevala, da občina potroši za okoličanske šole 98.822 gld. (Hrup na galeriji.) Načelo ravnopravnosti zahteva osnovo slovenske šole za mestne slovenske učence. Govornik se sklicuje na list „L'Alba“, ki je izhajal v Trstu leta 1883, ter čita iz tega lista: „Mi nimamo nič proti temu, ako se 4000 tržaških Nemcev dovoli jedna nemška šola, da se tam vzgujejo v svojem jeziku“. To ni trdila ni „Triester Zeitg“, ni „Edinost“. To je bil list „L'Alba.“ Sicer pa — zaključuje govornik — se ta stvar ne bode rešila tu, ampak kje drugje.

Predlog šolske komisije je bil v sprejet z vsemi glasovi proti dvema (svetnikov Nabergerja in Nadliškega; drugi okoličanski svetniki niso bili navzoči.) Višnarni odobravanje na galeriji donelo je v pohvalo temu sklepu odurne nestrpnosti, naperjenemu proti svojim lastnim someščanom slovenske narodnosti. Živili naši „konservativci“! Gg. Mahnič, kje ste?! Tu bi bilo umestno, da povzdignete svoj glas, kajti, kolikor otrok se nam potujči, toliko verskih mladožev, ali bolje: nasprotnikov svete vere, se nam vagoji. Vsakdanje, mnogoletne skušnje nam propovedujejo to sveto resnico, a vi ste slepi in gluhi za vse to ter tratite svoj zlati čas v brezpotrebni gombi po slovenskih „liberalcih“. V tako resnih časih se vam še ljubi loviti slepe miši, kajti v nekaki zagrizenosti stičete po nočem, češ, sar ni.

Radovedni smo, kaj poroče vlada k tej upornosti mestnega sveta našega. Čestokrat moramo čuti — kadar se graja „radikalno“ naše postopanje, — da osrednja vlada nikakor ne želi poitalijančenja tržaških Slovencev. Evo jej ugodne prilike, da z dejanji dokaže to, kar trdi oni naši rodoljubi, ki jej še zaupajo — nekoliko. Stvar je resna; in ako se vlada ne postavi sedaj odločno po robu, utegne nje brezbriznost danes ali jutri imeti take posledice, kakoršnih si ne more želeti — avstrijski patrijot.

Ta seja mestnega zastopa pa je bila znamenita tudi radi neke druge zadeve. Takoj po prečitaniu zapisnika zadnje seje interpeloval je mestni svetnik dr. d'Angeli župana radi nekega dogodka v Škednju, ko se je neki mestni svetnik (dr. Sancina), baje pregrešil proti tamošnjemu župniku in nekemu tamošnjemu učitelju. Stvar je bila taka-le. Dne 14. p. m. je bila v Škednju procesija v proslavo patrona cerkve Škedenjske, sv. Lavrencija. Mestnemu svetniku in zastopniku 1. okraja, g. dru. Sancinu, se je dozdevalo, da je bil neki križ okrašen z ovetkami, sestavljenimi barve italijanske trikolore. Dr. Sancina da je radi tega razžaljivo prijel dotičnega učitelja in župnika. Učitelj je prosil dovoljenja, da sme tožiti dr. Sancina radi razžaljenja časti, a mestna oblast mu je odgovorila, da je to zgolj osebna zadeva, kojoj naj dožene dotičnik sam, ako se mu zdi umestno. Družega ni vedel povedati g. župan.

Lepše in lepše se razvijajo razmere v naši mestni občini; le radovedni smo, kedaj se oglašijo oni, ki imajo moč, pravico in dolžnost za to: Stojte, mera je polna!

Z Goriškega se nam piše: Gospod urednik, kaj bo iz nas?! Ni dosta, da nas zatirajo drugorodci, sedaj se začeli še lastni bratje. Uničiti nam hočejo našo družbo sv. Cirila in Metoda, mej brati iščejo liberalnih volkov, a ne vidijo trum volkov, ki preže po naši deci ter jih odnašajo na tisoče. Uboga mati-domovina, ki ti iz naročja trgajo — sinove!

Uničiti nam hočejo družbo, ki se trudi preprečiti naraščanje slovenskih Jančarjev. Ne izgovarjajte se z „nedostatki“! Družba je vzgledna, družba ostani, kakor šana je!

Pustite nam družbo, ki nam — kakor še nijedno drugo — vzbuja naše žen-

stvo iz dremlje! Delovanje te družbe izboljša uprav materam v prvi vrsti solze iz oči. Pustite družbo, ki blaži srca nam vsem. —

In vender hočejo uničiti ali vsaj „pre- drugačiti“ to družbo. Da pa razkropé ovčice, mahnil so po pastirjih; mahnil je po častitljivem starčku mladič, ki še ni nikdar z mazincem ganil za domovino. In starini naj bi ne krvavelo srce?!

Toda pokažimo Slovenke in Slovenci, da boli tudi nas, ko tepejo njega. Skrbimo vsi za zadoščenje: vsakdo izmed nas, ki se čuti užaljenega, naj položi na oltar dar za družbo sv. Cirila in Metoda! To bode najslajnejše zadoščenje Svetcu in vsemu vodstvu naše družbe sv. Cirila in Metoda!

Samotarka.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Ker napada „Slovenec“ našega starosta g. Luko Svetca, darovala sta za družbo sv. Cirila in Metoda g. J. Š. 2 gld. in g. J. H. 1 gld. v ta namen, da bi naša blagovestnika izprosila od Boga, naj bi Najvišji odpustil v neobupajoče krivice.

Podružnici družbe sv. Cirila in Metoda na Gretli podarili so, ker se niso mogli udeležiti veselice „Delalskega podp. društva“ gg. Resman 1 gld., Gorjup Vekoslav 1 gld., Gruden 30 nvč.

Klavzula o vinu v avstrijsko-italijanski pogodbi. Ko so se vršili dogovori in sklepale zadnje trgovinske pogodbe mej našo državo z Italijo, Nemčijo in Belgijo, napravila je na vse avstrijske državljane najslabši vtis klavzula v avstrijsko-laški pogodbi, po kateri mora Avstrija znižati uvozno carino na italijanska vina takoj, kadar Italija zniža carino na avstrijska vina. Poprej je uvozna carina na vino znašala pri nas 20 gld. v zlatu ter je bilo celo najboljšim italijanskim vinom skoraj nemogoče tekmovali z našimi, dočim se je sedaj carina znižala na 8 gld. 20 kr., ter se na tak način laškim vinom odprla pot v avstrijske dežele. Oni poslanci, ki so glasovali za to pogodbo, ne ozirajo se na utemeljene proteste avstrijskih, osebno pa dalmatinskih in istrskih vinogradnikov, tolažili so se z mislijo, da Italija Avstriji na ljubo ne zniža carine, češ: bala se bode prevelikega uvoza avstrijskih vin na Beneško in Lombardsko, kjer so naša vina nekda priljubljena. Iz starih arhivov so se tudi privlekli na dan statističke listine, s katerimi se je na videz dokazalo, da se je tudi zadnja leta, ko je carina na vino bila visoka, zdatno presegal uvoz avstrijskih vin na Laško onega laških v Avstrijo. Z vsem tem so se razna mnenja nekako prepričala in dotična zakonska predloga dobila je zakonsko moč navzlic ugovorom raznih, za blaginjo svojih volilcev unetih državnih poslancev in mnogobrojnih protestov od strani društev in kmetskih korporacij. Skoraj največ so bile s tem prizadete dalmatinske in slovenske dežele in po pravici je imenoval slovenski poslanec g. Pfeifer klavzulo o vinu novo trtno uš za Avstrijo. Danes čutimo posledice te klavzule. Še ni potekel mesec, odkar je v veljavi in že so avstrijska tla preplavljena z laškimi vini. Skoraj po vseh avstrijskih mestih se ista točijo na drobno po nizkeje ceni in ljudstvo se gojete po teh krčmah, arkajoč laška vina, dočim je še mnogo dalmatinskega in istrskega vina, ki se radi prenizke cene laških vin le počasi in slabo prodajajo. Pred vrati imamo tudi letošnjo trgateg, ki bode po nekod precej obilna. Istotako bode letos bogata vinskega pridelka tudi Italija, kateri bode še lažje mogoče tekmovali z avstrijskimi vini. Navzlic pa okolnosti, da se zbok klavzule laška vina v Avstriji dobro prodajajo ter da je že vsa Avstrija z njimi preplavljena, niso gospoda Lahi še zadovoljni. Jeli so zadnji čas zabavljati proti Avstriji tirjajoč, da zadnja dopušča za uvoz ne samo vino v sodih — kakor je v pogodbi jasno določeno — temveč tudi vino v takozvanih ladijah-vodnjakih.

Temu se Avstrija upira, ravnač se do- slovno po pogodbi. Vseled tega so laški žurnalisti zagnali po raznih časnikih veli- kansk krik ter svojo vladu prisilili, da di- plomatiškim potem izposluje od avstrijske vlade, da se tudi vina v ladijah-vodnjakih dopuščajo v Avstrijo po znižani carini. Italijanski odposlanik Miraglia se je zadnje dni mudl na Dunaju, a menda brez us- peha, kajti Avstrija noče pripustiti, radi česar se bodo Lahi zmislili kaj družega, da vržejo Avstriji kamen pod nogo, oni Avstriji, ki jim je napravila velikansko uslugo s tem, da je uvela vinsko klavzulo.

„Veliki koncert“ prirede dne 7. ja- nuarja bodočeg leta v gledališču „Fe- nica“ združeno nastopna društva: „Slov. pevsko društvo“ v Trstu, „Haj- drih“ na Proseku, „Adrija“ v Bar- kovljah, „Velasila“ v Škedenju, „Zora“ pri Sv. Ivanu, „Zarja“ v Rojanu in „Pevsko in bralno društvo“ na Opčinah. Imenovana pevska društva so naprosila, da pošljejo takoj po potrebne note k gosp. Juliju Mikotu v Dolencovi tiskarni.

O veselici v Vipavski čitalnici, vršivši se dne 8. t. m. pišejo našem listu: Ka- kor vsako leto, priredila je Vipavska čit- alnica na Mali Šmarn veselico s petjem v svojih lepih prostorih. Po primernem pozdravu nastopi izvrsten moški zbor goških pevcev pod vodstvom vrlega učitelja g. Mercine ter zapoje: „U tebi domovina“ s takim finim ukusom in preciznostjo, da smo se kar divili. Seveda, da ni nedostajalo burnega aplavza. Kaj pa naj rečem o simfoniji „Cigani“, ka- tero so pevci proizvajali kot 3. točko vpo- reda? Skladba „Cigani“, — da-si jedna starejših — je skoro najlepša, a tudi naj- težavnejša slovenska pesem.

V to svrhu potrebuje se dobrih in iz- vežbanih pevcev. Goški pevci pa so jo peli tako precizno, oziraje se na potrebno dinamiko, da je šel le jeden glas po vsej prostorni dvorani: krasno, izborno. Pomis- liti je treba, da so pevci večinoma pri- prosti kmetski fantje in možje.

Tu se je videlo, kaj vse premôreta vztrajnost in dobra volja. — V igri „Zme- šnjava na zmešnjavo“ so igralci in igralke svoje vloge izvršili dobro; le škoda, da je bila igra nekoliko predolga.

Igra v petih dejanjih ni za oder na deželi, ker prvič preveč utruji poslušalca, — osebno ko je tisti dan večina prišla iz daljnih krajev — drugič ne more poslušalec slediti igri s tako pozornostjo, kakor bi moral, da mu prinese kak hassek.

Po igri sledil je živahen ples.

V jednom svojem članku, gospod ured- nik, povdarjali ste, naj bi se združili med seboj ter ne bi smeli poznati mej raz- nimi stanov nikake razlike.

A to se ne opazuje samo v Trstu, ampak tudi kje drugod. Nahajajo se ne- katere osebe, katere, misle, da so v kaki višji kasti, prezirajo in žalijo druge, koje jim stoje nižje.

Oj, da bi spoznali:

Parole douce et main au bonnet
Ne coute rien, et bon est.

Henri IV.

Vabilo na „Slavnostno veselico“ ka- tero priredi Idrijska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda s prijaznim sodelovanjem sl. idrijske čitalnice in sl. delalskega bral- nega društva dne 18. septembra 1892. po- poludne ob 4. uri pri gosp. Pavlu Grudnu v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Vspored: 1. Skupni odhod z godbo od g. Tuječa ob 3¼ uri. 2. „Naprej“, korač- nica, godba od pl. Zajca. 3. „Trobojnica“, moški zbor, priredil H. Volarič. 4. „Praz- nična“, ouvertura Suppé. 5. Slavnostni govor. 6. „Jadransko morje“, moški zbor, priredil Hajdrih. 7. „Slovenka“, zbirka slovenskih pesmij, godba J. Pavšič. 8. „Slovo“, slov. narodna za moški zbor, pri- redil A. Foerster. 9. „U boj“ koračnica, godba od pl. Zajca. 10. „Pri zibel“, moški četverspev, priredil K. Mašek. 11. „Venec- starega Kranjca“, godba od A. Salmiča.

12. „Slovanski brod“, moški zbor, priredil F. Gerbič. 13. „Venec narodnih pesmij“, godba od A. Salmiča. — Med vsporedom razprodajajo deklice tej družbi podarjene darove. — K obilnej udeležbi vabi naj- uljudnejše

ODBOR.

Učiteljsko društvo za sežanski okraj zboruje v Komnu dne 6. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Pevska vaja. 2. Prirodopis po življenjskem zadružji. 3. Ljubav do poklica. 4. Učitelj zunaj šole. 5. Predlogi, doposlani do 1. oktobra pred- sedništvu.

ODBOR.

Rojančani, veselite se! Na slovenski oddlek šole rojanske pride zopet znani učitelj in naš „prijatelj“, Jurij Bonin.

Avstrijski Lloyd. Poslovni dohodki v mesecu juliju 1892. so znašali 503.504 gld.; ladije pa so preplule 135.932 milj. V me- secu juliju 1891. so znašali dohodki 588.007 gld., torej so se letos dohodki zmanjšali za 84.503 gld.; število preplavljenih milj pa za 9.248. Vкупni letošnji poslovni dohodki do konca julija so znašali 3.835.718 gld., lanski v isti dobi pa 4.187.763 gld., zmanjšali so se torej za 352.045 gld.

Bolnico za bolne na koleri v sv. Ma- riji Magdaleni zgornji so zopet zatvorili, ker so ozdraveli vsi, ki so oboleli pri sum- ljivih prikaznih.

Kolera v Hamburgu narašča zopet. Dosedaj je umrlo tam vsega skupa 6506 ljudi, obbolelo pa 14.894.

„Kratek sestavek poduka in pravil o koleri“ nam je doposlalo tukajšnje c. kr. namestništvo. Iz tega posnemljemo:

1. Kolera je vedno zanešana glivna bolezen tenkega črevesa, ki se kaže ali samo s sirotkavimi izpraznenji (očedki) tega črevesa brez bolečin kot kolerina (kolerna driska), ali pa preide največkrat po prejšnji driski v napade popolnega bljuvanja.

2. Le s izpraznenji (otrebami) iz že- lodca in črevesa pride strupena kolerna gliva navzven; zgolo teló, para, sapa za kolero bolnega ni nalezljiva.

3. Če se izprazni, s prostim očišom nevidna kolerna gliva ne satre (razkuži) v vseh sledih izpraznenj, se lahko hitro pomnoži na perilu, v umazanih tekočinah, v vodi, mleku, na jedilih, v vlažnih tleh in dospé od kake, ali v kaki okuženi reči, zlasti s posredovanjem tikajočih jo rok ustam donešena, zopet v želodec in če je ta ne samore z zdravim, kislím želodčnim sokom zatreti, provzroči nova obolenja na koleri.

Največ se kolera z bôgom večkrat že okuženih ljudi iz kolernih krajev razširja.

4. Da se zanešenje kolere ubrani, se podvrže potujoče iz kolernih krajin in njih potna pratež zdravniškemu pregledu na meji, sumljive reči izključí od uvožnje, popotnike iz kolernih krajin v njih osta- jališčih še skozi 5 dni opazuje gledé na njih zdravstveno stanje.

(Dalje prih.)

„Dom in Svet“. Vsebinska 9. zvezka: 1. Jurij Š b'c. Spisal I. 2. Diabolus vaga- bundus. (Peklenšček Potepenšček.) Kratko- časnica. — Po narodnih pripovedkah spisal Anton Hribar. 3. Zmota in po- vrat. Povest. — Spisal Iv. Š. 4. Očn- tova tajnost. Povest. — Spisal Slavoljub Dobrávec. 5. Sonetje. Složil A. C. Slavin. 6. O Sibilah. Studija. — Spisal dr. Josip Lézar. 7. Ilirstvo pa Slovenci. Književno- povestniška értica. — Spisal Andrej Fe- konja. 8. Na jutrovem, Potopisne in na- rodopisne értice. Spisal dr. Fr. L. 9. Slov- stvo. 10. Razne Stvari.

„Ljubljanski Zvon“. 9. zvezek prinaša sledečo vsebino: 1. Sloven: Vódni grad. 2. A. Funtek: Na cesti. 3. y.: Molšedí govor. 4. L. V.: Utve. 5. Josip Srarè: Lisjakova hči. Povest. (Dalje). 6. Dr. Si- mon Šubie: Nebeški in pozemljski ogenj. (Konec). 7. † Dr. Fr. Škofič: Mari, Ve- sela igra v jednom dejanji. 8. Harambaša: Janez Ziegler. (Konec.) 9. A. Dolence: Okolo svetá. (Dalje.) 10. Gr. Jereb: Pavel Knobelj, slovenski pisatelj in skladatelj. 11. Zamejski: Školjke. 12. Rástislav: Iz

arca. 13. Dr. K. Glaser: † Matija Majar- 14. Književna poročila. 15. Listek.

Alla nuova Abbonanza. Gospod Fa- vero, dobro poznan gostilničar, imel je dobro misel zdatno razširiti pritičene pro- store svoje gostilne „Alla nuova Abbon- danza, dočim je prostore v prvem nad- stropju spremenil v prenočilne sobe, lepo odličene in meblirane. Tujei dobe potem takem novo gostilo, kjer bodo brez dvojbe zadovoljni s postrežbo. (Glej oglas).

Zahvala.

Podpisanega je dolžnost zahvaliti so v imenu odbora gospici Mariji Slajko in gosp. Iv. Umeku ml. za društvu podarjene zastavice in umetne évetlice.

O priliki veselice podarili so društvu: gospa udova Kovačič v Barkovljah 5 gld., gospa Kronaweter Uršula 1 gld. in gosp. V. M. Živic 1 gld. 80 kr.; imena drugih gospodov, ki so podarili večje ali manje svote, pa so ostala nepoznana. Vsem blagim darovalcem se s tem izreka srčna hvala!

V Trstu, 16. septembra 1892.

Predsedništvo „Delalskega podp. društva“.

Hafner,
tajnik.

Fran Polić,
podpredsednik.

Izjava in priporočilo.

Ker se v Barkovljah še vedno sumi in trdi, češ, da so bili ti, ali oni uzroki, ki so primorali sl. mestni zbor, oziroma njega delegacijo odreči meni podpisanemu kot bivšemu cerk. orgljarju v Barkovljah letno plačo, koje sem užival iz mestne bla- gajnice; in ker se pri tem sumniče celo čast. osebe iz našega tabora, izjavljam podpisani tem poteu: Da ni nikdo sumni- čenih oseb kriv na omenjenem odloku na- šega magistrata, marveč uzrok sem si po- največ sam, in sicer zato ker sem — Slovenec, ker sem narodnjak. Ker pa vse to ni zadoščalo magistratnemu vodstvu v podkrepljenje svojega čina, sko- vali so razni njega organi vsakovrstnih lažljivih, obrekljivih, krivičnih raportov in protestov. (Na te jim je koj Barkovljan- sko cerkveno predstojništvo vrlo odkrito- aréno in resno odgovorilo. Hvala mu na tem!) In tako bilo je zagrizeni lahonski gospodi mnogo lažlje doseči nje pretirani smoter. In vse to le proti moji, čisto ne- dolžni osebi.

Toliko v zagovor i zadoščenje vsem onim č. gg., koji so se čutili, ali so morda res bili žaljeni radi omenjenega dogodka.

Preč. cerkvenim predstojništvom pa, kakor tudi sl. pevskim društvom, koji bi morda potrebovali spretnega orgljarca, ali izkušnega pevovodjo, se podpisani najto- pleje priporoča.

Bazovica, 14. septembra 1892.

Hrabroslav Ražem,

bivši pevovodja in cerkveni orgljarvec v Barkovljah.

(Dostavek uredništva). Mi priporočamo g. Ražma, ker nam je znan kot dober rodoljub, ki se je kot pevovodja „Adrije“ res trudil v vsakem obziru. — Ražen močnega društvenega zbora, pouča- val je v petju še dečke in deklice, kar je zelo uplivalo v narodnem pogledu na ta- mošnje razmere.

Listnica uredništva.

Slavna čitalnica na Vrhniki: List se nam je vrnil parkrat z opazko: „Wird nicht an- genommen“. Nam se je sicer čudno zdelo, da bi se bili tudi Vam zamerili radi svoje narodne ne- omahljivosti, a misliti smo si morali vender le: bo že tako

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsum- nega društva, poprej Pertotova, pri- poroča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača oko- ličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z ómejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilno bla- gom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz deželo. 1 104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma. priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter so- lidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, pripo- roča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijal- nega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasarete“ in sitone.

Gostilna „Alla Vittoria“
Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehnične Rosada) toči izvrstna vina in pripravlja jako okusna jedila. Prenosiča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskanine. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romagna št. 6. priporoča se slavemu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza del ma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštino vred. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Penterosso)). Po dvakrat na dan trišnje oprešno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (trišnja) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molla a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarar. Cl.

Anton Godnig, via Nuova nasproti lekarni Zannetti-a priporoča svojo veliko zalogo kave, olja, riža, sladkorja in raznih domačih pridelkov. — Cene so neverjetno nizke, postrežba je vestna in nagla. 17—24

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporoča svojo izborna istrska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljeno; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejemajo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 4—25

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, in izdeluje tudi šolske torbice. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghega toči izvrstna istrska in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunaj in sicer loko štacijon Trst po 23 gl. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila. Čovacich. 5—35

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 35—48

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih avstrijskih tovarn. Cene nizke. 49—33

Prodajalnica jestvin.
„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ odprla se je

17. t. m. v ulici Belvedere št. 3.
Ta prodajalnica in zaloga je preskrbljena z vsem potrebnim jedilnim blagom najboljše kakovosti in po najnižjih cenah. Zadrugi, ki kupujejo v tej prodalnici, so zajedno deležni čistega dobička, ki se jim izplača koncem leta. Nikdo naj torej ne zamudi upisati se kot član. P. n. občinstvu se uljudno priporoča v obilen obisk

Živic in družb.
(Schivitz & Comp.)
v TRSTU, ulica Zonta šte. 5,
priporočajo svoje mline in stiskalnice ali preše za napravo vina, pumpe, cevi, slamoreznice itd. — izdelujejo vodovode, tvornice, mline in drugo.

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104—22 TRST 12—12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelki. Lak za kožice, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubeti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE
iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjske žveplo za žvepljanje trt.

Drogerija
Arturo Fazzini v Trstu
Ulica Stadion 22 — Telefon 519.
Velika izbor mineralnih vod, zmletih oljnatih barv najfinijih vrst; rdeče, rumene, zelene, vijšnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razen tega velika izbor barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojima ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miodij, barv, zdravil; zalogo žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 21—50

Krojaški mojster
FRAN INAMO
naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.
Zagotovljajo ceno in točno postrežbo se priporoča najiskreneje sl. občinstvu.

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek
75.000 goldinarjev
Srečke po 50 kr. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Jak. Klemenc
TRST
Via S. Antonio št. 1.
Ob priložnosti, ko se odpre zimska doba, se opozarja sl. občinstvu da smo dobili sledeče vrste blaga: flanele, stoffe volnene za ženske obleke, črni kašmir, stoffe za vaterprof, naglavne vezane robce, forstajn beli in v različnih barvah, spodnja oblačila iz bombaza, in iz volne, stajce „Jäger“. Posebno se priporočam gospodičinam učiteljicam za šolskih ročnih del. 2—52

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.
Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v
New Jork & Philadelfijo
koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50—30
„Red Star Linie“
na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri
Josip-u Strasser-u
Speditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

„L' ALLIANZ“
družba za zavarovanje življenja in dohodkov,
prevzemlje razun navadnih zavarovanj na človeško življenje vseh kombinacij, tudi novo, po njej ustanovljeno jedino v Avstro-Ogerski monarhiji:
zavarovanje za delavce proti mesečni ali tedenski premiji
na katero obrača vso svojo pozornost in kojica uspehi v tej stroki zavarovanja so si pridobili priznanje vseh delavskih krogov in obrtnikov, ker odgovarja vsostranske potrebi.
Od ustanovitve „L' Allianz“-e (julij 1890) do 31. marca t. l. sprejelo se je 67.255 ponudb zavarovanja za skupen znesek gl. 11.150.188.00 za slučaj smrti ali do življenja stanovitve dōbe; izplačalo pa se je v istem času brez zadržke gl. 42.428.00 za 207 slučajev smrti.
Ljudski program „L' Allianz“-e in časten napredek njen zaslužni vso pozornost delalških krogov v vekšem oziru kakor doslej z ozirom na korist, koje jim družba ponuja in na živo zanimanje vseh za obstanek svojih družin mislečih oseb.
„L' Allianz“-a je zastopana v vseh glavnejših mestih monarhije po agencijah in uplačilnih uradih. — Prospekte pošilja zastop in informacije daje na zahtevo vsakemu. 10—10
Glavni zastop za Trst, Primorsko, Istro in Dalmacijo:
A. Hirschfeld, Trst (Tergesteo).

KWIZDE
Korneuburški prašek za rejo živine
za konje, rogato žival in ovce.
Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je, pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.
II **Cena cele škatlice 70 kr., 1/2 škatlice 35 kr.**
Pazit je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno
Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.
Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.
GLAVNA ZALOGA
FRAN IV. KWIZDA
c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek
75.000 goldinarjev
Srečke po 50 kr. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.

Spretnega pisarja

veščega slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pismu, vsprejme takoj odvetnik **dr. Gustav Gregorin** v Trstu. 1—3

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“
Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)
Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnega občinstva.
104—3 **P. Favero.**

Kôtranove sladčice
katere izdeluje lekarničar
PRENDINI v Trstu
Telefon št. 334. 50—52
Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedškega izvratue sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva
Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje so, prožjajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovalca Prendinija in na drugo besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatlicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Velika 50 novčna loterija.
Glavni dobitek
75.000 goldinarjev
Srečke po 50 kr. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco Nigris, Mandel & Co., Daniele Levi & Comp., Il Mercurio.